

Izhaja vsaki dan

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Gene oglavov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/4 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inseratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaš:

za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-branilnični račun št. 841.652.

TELEFON šte. 1187.

Iz Hrvatske.

Zagreb, 27. aprila 1906.

Volilna borba napolnjuje sedaj zrak v Hrvatski. Kamor človek obrača oko, v kateri-koli kraj, vse se giblje in komaj čakajo dnevi 3., 4. in 5. maja, ko bodo vedeli zopet, komu je hrvatski narod poveril svoje zastopanje za daljnjih pet let. V volilno borbo so vstopile stranke: „narodna“, to če reči, stari madjaroni, potem hrvatsko-srbska opozicijska koalicija, v kateri so naprednjaki, pravaši in obe srbski stranki (samostalna in radikalna), zatem stopata čista stranka prava in „seljačka stranka“. Število kandidatov po-jedinih strank pa še ni določeno. „Narodna stranka“ le v petih ali v šestih okrajih ni postavila kandidature. Socijalisti so danes izstopili iz opozicijske koalicije; a kakor razlog za to navajajo, da niso zadovoljni s taktiko koaliranih strank. Socijalisti ne postavijo kandidatov, pač pa bodo podpirali prikladne kandidature. Izven strank kandidira kakih 10 zastopnikov med njimi tudi Vrba-nič, ki nastopa v dveh okrajih.

„Narodna stranka“ je stopila v volilno borbo z nekim „akcijskim“ programom. Ta program pa je preprosto kopirala od opozicijskih strank. „Narodna“ stranka stopa v volilno borbo s programom strogo demokratskim in liberalnim. Ali to ni nič drugega nego agitacijsko sredstvo; to so obljube, ki jih ta stranka ne izpolni nikdar. Ta stranka, ki je nad dvajset let dušila v Hrvatski vsaki svobodni dih, stopa v volitve s splošno volilno pravico, ali isto-dobno daja svoje kandidate voliti po starem volilnem redu, pa katerem se niti ne more razkriti svobodna narodna volja, kajti od 2 1/2 milijona ljudi more jih voliti le 54.000 (a še od teh je polovica uradnih glasov). Torej že prva točka programa je lažnjiva. Ta stranka obljubljuje svobodno volitev, ali dan na dan prihajajo z volišč glasovi, da se opozicio-nalni volilni shodi zabranjujejo, prihajajo glasovi, da celo kandidate zapirajo (osebno kmete), a ljudi kaznujejo z globami in iztirjevanjem v ex-lexu neplačanih davkov. Ta stranka obljubljuje nepodkupovanje, ali njeni kortesi hodijo od sela do sela, pak ma-mijo neuko ljudstvo z žganjem, vinom, gula-šem in cigarami. Ta stranka povdarja na-dalje v svojem novem programu svobodo tiska, ali nekega dne so zaplenili dvakrat po vrsti isto število nekega varaždinskega lista, a danes je zaplenjen tudi „Novi list“. Za-grebskih dnevnikov sicer ne plenijo za sedaj, ali to ne bo dolgo trajalo. Čim minejo voli-tve, se prične zopet stara igra. Ta stranka obljubljuje vspostavljenje porote, a med tem, ko obljublja to, dostavlja novinarju Wilderju potrdilo najvišega sodišča, da mora nastopiti 6-mesečno temnico in list „Pokret“ mora plačati 2000 kron globe. A še le pred

par dnevi so ponovno obsodili novinarja Šoškija v 3-mesečno ječo in denarno globo.

In po takih atentatih da bi ti ljudje vspostavili poroto? Dalje obeta ta stranka, da se bodo na skupnih uradih nameščali naši domači sinovi, a železnicearji da bodo Hrvatje. Ali polnih 20 let je ta stranka molčala in dopuščala, da so na mesto domačih sinov vlačili semkaj Madjare; dvajset in več let je ta stranka trpela, da se nas je na naših železnicah najhuje žalilo, da se imena naših po-staj kličejo v drugem in ne v hrvatskem je-ziku. In trpela bo to tudi nadalje! Ta stranka obljublja dalje učiteljem povišanje plače, tr-govinskemu stanu obljublja podporo in zida-nje železnic. Sploh: za vsacega obeta vse in razmetava z najsvobodnejimi institucijami.

Ve se pozitivno, da se je Wekerle tako dogovoril z našim banom, da namreč le pod tem pogojem vsprejme Josipoviča za mini-stra, da bo svoboda na Hrvatskem enaka oni na Ogrskem. In zato je vseh iznenadil ta pro-gram „narodne stranke“, kajti Tomašić je že teden dni poprej trdil v svojem članku, da „narodna“ stranka ostane, kakor je bila po-prej. Teden dni kasneje je moral pobijati samega sebe. A mi pravimo še to: „narodni“ stranki niti ni trebalo nastopiti s tem pro-gramom kakor agitacijskim sredstvom, kajti tako in tako bodo izvoljeni vsi njeni ljudje — ob takem številu volilcev, kakor je imamo pri nas. Ali, ko bomo imeli enkrat splošno, ali vsaj razširjeno volilno pravico, „narodna“ stranka izgine preko noči, ker pristašev nima, pak je uprav prisiljena kandidirati svoje avto-nomne uradnike, kar je največja protizakoni-tost. Kajti, čim avtonomni uradniki ne smejo kandidirati na opozicijski podlagi, ne smejo istotako na podlagi „narodne“ stranke. A to pot je „narodna“ stranka postavila za kandi-date osem vseučilišnih profesorjev, dva okrajna predstojnika, jednega šu-marja in občinskega beležnika in enega učitelja, pak se vendar drzne trditi, da so to zakonite stvari.

Kar se tiče skupnih uradnikov, jim je od strani ministerstva zagotovljena popolna svoboda. Glasovati bodo mogli po svojem prepričanju, in bodo bržkone precej koristili opoziciji. Naši avtonomni uradniki pa bodo brezpogojno glasovali za vladno stranko; za njih torej ne veljata ne prepričanje, ne tista volilna svoboda, za katero se „narodna“ stranka toliko razgreva v svojem „novem“ programu.

V nekaterih volilnih okrajih so pa 3—4 opozicijski kandidati; vendar pa so v zadnje začeli sklepati kompromise, kar je jako vesel dogodek v tej volilni kampanji. Tako je n. pr. v Petrinju samo en opozicijski kandi-dat, znani pisatelj Babić-Gjalski, ki ima nade, da bo izvoljen. Opozicija bi mogla prodreti v vseh dvajset okrajih, ker so v dru-zih okrajih glasovi večinoma odvisni, a kan-

didatje mnogoštevilni. Vodji „narodne“ stranke Tomašiću je postavljen v drugem zagrebskem okraju kakor protikandidat grof Miroslav Kulmer, ena najuglednejih in najsimpatičnejih oseb v Zagrebu, in je tudi nade, da zmaga. Rumski pangermani kandidirajo v Rumi svojega vodjo Ferdinanda Riestera na programu... „narodne“ stranke. Drugod ne postavljajo nikjer kandidatov. O drugih kan-didaturah ne sporočam, ker bi malo zanimalo vaše čitatelje. Omenjam le še nelepi način agitacije našega nadškofa zagrebskega, ki po-zivlja svečenstvo pismeno, naj ne glasuje ne za naprednjake, ne za „seljačko stranko“, ker da sta proti veri. Ali, kako to, ko imata obe stranki med svojimi kandidati tudi nekoliko — svečnikov?!!

Križa v Avstriji.

Poljaki so torej dosegli svoj namen: ob njih odporu so se razbili Gautschevi načrti, rešitev volilne reforme je potisnena dalje v bodočnost — in vladni Gautschevi že iščejo naslednico.

Predlog, s katerim je „Kolo“ odklonilo Gautscheve ponudbe, je bil vsprejet skoro enoglasno in posledica temu je, da je padeč Gautscheve vlade neizogiben.

Mej njimi, ki se imenujejo kakor more-bitni naslednik Gautschev, je tudi tržaški namestnik knez Hohenlohe.

Gori smo rekli, da je rešitev volilne re-forme potisnena dalje v bodočnost. Reči smo hoteli, da je Gautscheva reforma sicer poko-pana, ali ideja, princip je ostal živ in bo ne-izprosnno zahteval rešitve v nadaljnji bodočno-sti. Razširjenje in populariziranje najviše po-litične pravice ter demokratiziranje vsega po-litičnega življenja je postalo neizogibno, ker je zahtevalo razvoj in napredek širših mas človeštva, naraščanje njihove zavesti o last-nem pravu in človeškem dostojanstvu in so-sebno zavest o svoji vrednosti za človeško družbo: politična in socialna enakopravnost mora priti! Gautsch je ponesrečil, vprašanje volilne reforme ostaja na dnevnem redu. Mi-nister, ki to vprašanje dovede do rešenja, se bo mogel imenovati tako ali tako: ali vprašanje bo rešeno tako ali tako v nedolgi bodočnosti.

Slovanski „Drang nach Westen“.

Nedavno je v Lipskem izšla značilna brošura pod naslovom „Deutschland und Slaven-thum“, v kateri se govori o vzrokih nevspe-hov ponemčevanja iztočno-pruskih pokrajin. Pisec pričinja s tezo: „Deutschthum ist Kultur, Polenthum ist Unkultur“. (Nemštvo je prosveta, Poljstvo je neprosveta) ter pri-znava na svojo žalost, da nekulturno poljsko plemo potiskava kulturne Nemci v tem kraju, nad katerim krozi črni orel. Eden glavnih vzrokov temu da je ta, ker v odločilnem po-litičnem trenutku zamorejo slovanski elementi računati na Angležko (?)!

streli, a v desnici se mu je krčevito tresel, meč. Začela se je zopet ljuta borba. Ligaši, na čelu jim knez Berislav so vzeli bana Ivaniša med-se in so hoteli zlomiti železni obroč, s katerim smo jih bili obdali. Borili so se slepo, obupno, ali nič jim ni pomagalo. Pod-legli so. Berislav je dobil težke rane na glavo a kakih dvajset ligašev je ostalo mrtvih na bojišču. Škof Pavel, ki je nepremično stal poleg Angelije, je uvidel, da bi bil zastoj ves nadaljnji odpor in zapovedoval je svojim, da prenehajo borbo. Udalj so se in položili orožje. Grenko jim je bilo, zelo grenko... trebalo je le videti, ali položili so vendar orožje. Ko je zasijalo solnce sem že krenil z ujetniki proti Doboru.

— Tvoj srčnost ti kraljevski poplačam! je rekel kralj Šišman mlademu Šimontoriji. Ti ligaši so, kakor vidim, strašni ljudje; vredno jih je pogledati, kako izgledajo sedaj. Daj, Šimontorija! Dovedi jih pred moj šator!

Plemič je poletel iz šatora, da izvrši kraljevsko zapoved, a kralj Šišman je stopil s kraljem Dabišo pred šator, da bi od tu

Potem dokazuje pisec, kako veliko šte-vilo Poljakov iz Rusije, to je poljedelcev in delavcev, da prihaja vsako leto na Prusko, ki da odnašajo iz nje več milijonov mark. Tako da prihaja vsako leto na Prusko nič manje nego 400.000 „polubarbarskih slovan-skih“ Poljakov. Njim odstopajo nemški kmetje svoja zemljišča, a ker je nemški kmet brez zemljišča izgubljen, seli se izven Nemčije največ v Ameriko. Poljski vojaki v pruskih vojašnicah silno napredujejo v vojaških in strateških naukih, ne da bi pri tem imeli željo prilivati kri za kraljestvo, ki je sovra-žijo. Poljske banke, katerih je vse polno, iz-bijajo kapital iz nemških rok.

Vsa ta dejstva so pisca tako preplašila, da zaklinja nemško vladno, naj zapre mejo za inozemce, izlasti za delavske sloje, naj bojkotira vsak uvoz blaga iz slovanskih dežel, a kakor glavni jez slovenskemu „Drangu nach Westen“ treba da nemška vlada postavi na-sproti svoj „Drang nach Osten“.

Volilno gibanje na Hrvatskem.

Volni shod skupnih uradnikov v Zagrebu.

V soboto zvečer je bil v Zagrebu sesta-nek skupnih uradnikov-volilcev, okolu 500 njih. Govorili so vseučil. prof. dr. Gjuro Šur-min, grof M. Kulmer in dr. Štimac, vsi trije kandidati za zagrebske okraje. Navdušenje je bilo veliko. Odposlane so bile brzovjavke ministrom: Wekerlu, Daranyi-ju in Košutu. V brzovjavkah se je posebno povdarjalo, da je sedaj prvokrat, da skupni uradniki svobodno vrše svojo volilno pravico. Volilci-uradniki so soglasno sklenili, da se uradništvo pridruži neodvisnemu meščanstvu in da bo glasovalo na opozicijske kandidate.

Po shodu so zborovali katerim se je pridružilo mnogo občinstva, v sprevedu ko-rakali po mestnih ulicah ter klicali: „Abzug Tomašić!“

Na Reki je zmagal italijan-ski avtonomist prof. Rihard Zanella z veliko večino 1033 glasov. — Hrvatsko-madžarski kandidat Koloman Gyeczy je dobil 426 glasov.

Hoho! Ravno z Reke ven se menda naj-bolj propagira misel sporazumljenja z Itali-jani. Čudno! Volitev v parlament je gotovo kaj primerna prilika, da se gladi pot do spo-razumljenja in pomirjenja. A ob taki priliki so ravno na Reki stali Italijani in Hrvatje — eden proti drugemu!! Ali ne, nič ni čudno, ampak zelo umevno je, da so ob sedanjih dogodkih Hrvatje na Reki stali ob strani Madjarov. Je pač tako v političnem življenju, da mora resen politik poprej imeti pred očmi realne odnose in dogodke, nego pa kake — idealne cilje, katerih realizovanje je pričakovati še le v daljši se megleni bo-dočnosti. To resnico bi morali vpoštevati tudi izvestni dalmatinski krogi, kadar presojajo in — obsojajo priliko tržaških Slovencev.

opazoval zaželjene ujetnike. Velikaši ogrski in bosanski so stali okolu svojih vladarjev.

Sedaj se je prikazal Šimontorija na čelu dolgega spreveda glavarjev lige, ki so počas-nim korakom stopali pred kraljevski šator. Tužen, grozen je bil pogled na njih. Pred vsemi je stopal, na pol povešenih trepalnic, obvezane desne roke in raztrgane obleke na prsih, ban Ivaniš. Okolu vratu je še nosil zlato verižico, znak bosanske časti. Poleg njega je stal poln dostojanstva in miru škof Pavel, kateremu je ilteča nečakinja Angelija naslanjala glavo na rame. Za njimi je stopal Berislav, blede kakor mrtev, brez čelade, no-seči na glavi belo obvezo, izpod katere so se spuščali po obrazu debeli curki strjene krvi. Stari križar ga je podpiral pod pazduho in povešene glave; ves strd od težke žalosti je gledal nepremično v tla. Za temi je bil mladi Mikič Prodanič. Imel je lahko rano na obrazu in ponosno je gledal kralju v oči. Poleg njega je bil Jaroslav Isovič, za njimi se je vrstila dolgo vrsta ujetih ligašev.

Škodoželni smeh, ki je sprvega igral na brazu kralja Šišmana, je izginil počasi. Tudi

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadlajeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C. — č.

Sedaj smo jim pokazali celo. Naši vojaki so skočili izza grmovja in sedaj je stal člo-vek proti človeku. S Hrvatoma so bili samo poglavarji njegove vojske, izborni junaki in veščji v orožju. Ljuto so zagnali v naše vrste. Meči so švigali in bliskali v zraku in buzdovani so padali, da so čelade letale in ščiti pokali. V tem je zasikala strela in se zabola gospej Vladislavi v srce. Zakričala je in se zrušila s konja. Poleg nje je jahal nje sin Nikola, deček kakih 15 let. Ko je videl, da mu je mati ranjena padla na tla, skočil je s konja in pokleknil kraj matere. Umirajoča ga je blagoslovila, on pa se je kakor lesen zaletel v naše vrste, kakor da hoče vse streti

in pogaziti. Vojaki so mislili, da ga primejo živega, ali mladenič je imel železne mišice, mahal in udarjal je s sabljo okolo sebe, da je spravil v strah čile in srčne vojake. Ne-sreča ga je namerila na-me; hotel sem mu prizanesti in odbijal sem njegove napade, ali navalil je srdito in se zaletel toli besno, da sem moral braniti svoje življenje. Kri mi je zavrela kakor ogenj, zamašnil sem v primer-nim hipu in Nikola Horvat se je zrušil mrtev z razkldano lobanjo. Bil je otrok, ali poginil je kakor junak. Gorje, da ste videli njegovega očeta. Skočil je kakor ranjen lev in se zale-tel v nas. Stresli smo se, ko smo ga videli takega. Mahajoči z buzdovanom na desno in levo gonil nas je po dolini kakor gladen volk krotke ovce. Predalec se je drznil. Mi smo ga obkolili na vseh straneh. Strele, meč in buzdovani so padali po njem kakor toča, obhla-ga je kri in obnemogel je. Vojaki so opazili to, priskočili in ga povlekli s konja na pol onesveščenega. Ze smo mislili, da je naš, ali knez ostrvički Berislav, zaročenec Angelijin, skočil je s konja kakor besen in ga iztrgal iz naših pesti. Očesi sta mu bliskali kakor

Novo srbsko ministerstvo.

Iz Belegrada javljajo: Novi kabinet je razun vojnega ministra sestavljen nastopno: Pasić predsedstvo in vnanje stvari; Protić notranje stvari; Paču, finance; Andra Nikolić, bogočastje; Vesnić, pravosodje; Belimiović, javna dela; Mika Popović, gimnazijski ravnatelj v Zajčarju poljedelstvo. Za vojno listnico jo baje določen divizijski poveljnik v Zajčarju, polkovnik Mihael Živković.

Dogodki na Ruskem.

Novi atentati v Odesi.

Iz Odesa poročajo od 28. t. m.: Danes je bil umorjen s 4 streli iz revolverja policijski častnik Pogrebnoj. Storilec je zbežal. — Istočasno je neka ženska vrgla bombo proti častniku Poltavčenkju, ki pa ni bil zadet. Storilko so kozaki s sabljami pobili na tla. Ko je pa že ležala na tleh, je vrgla drugo bombo, vsled česar sta bila ranjena dva redarja.

Drobne politične vesti.

Egiptsko-turški spor, oziroma angleško-turški spor je postal akuten, tako rekoč preko noči. Turki niso le dva okraja, poluotok Sinaj, ki sta pod egiptsko upravo že od leta 1841, zaseli po vojaki, ampak so odstranili tudi mejnike in znake egiptovskega gospodstva. Za odgovor je pričela Anglija pošiljati svoje vojaštvo v Egipt in govori se že, da odpošlje tudi svoje brodogradilne, ki bo demonstriralo proti Turčiji. Anglija zahteva od Turčije, naj zopet umakne svoje čete iz zasedenih okrajev. V Carigradu računajo baje na pomoč Nemčije. Toda Nemčija pojde za Turčijo težko po kostanj v ogenj.

Shod francoskih katoliških škofov prične (glasom nekega poročila iz Pariza) dne 30. maja v nadškofijski palači v Parizu.

Pripuščenju deklet in žen k naukom na obrtnih učnih zavodih. Kakor se čuje, pretresujejo sedaj v ministerstvu za uk in bogočastje vprašanje, ali naj se dekleta in žene sploh pripuščajo na vse obrtne učne zavode.

Ne glede na učne zavode za ženske poklice, in umetne obrtne šole na Dunaju, nimajo obrtni učni zavodi izrecnega dovoljenja, da zamorejo vsprejemati tudi učenke; in vendar bi bilo mnogo teh zavodov primernih tudi za pouk in izobrazbo ženskega spola, kakor obiskujejo sicer že sedaj nekoliko teh zavodov tudi učenke.

Čim dalje bolj se širijo stremjenja, da bi se tudi za ženski spol ustvarile možnosti za nadaljno izobrazbo v obrtnih strokah. Splošno pripuščenje k pouku na obrtnih zavodih bi za to pripravnim dekletom in ženam odprlo primeren krog za delovanje. Znano je dovolj da imajo v mnogih slučajih žene in deklice prirojeno, naravno sposobnost in ročnost, ne redkokrat tudi umetniški talent za obrtne in umetniško-obrtne poklice.

Ta razmišljanja in opravilne želje žen, in deklet revnejih slojev, ki žele dobiti več prilik za vsakdanji zaslužek, utrjujejo in podpirajo namene učne uprave.

Ker pa potrebuje to vprašanje še podrobnejega proučevanja in zrelega razmišljanja, je voditelj ministerstva za uk in bogočastje odredil, da se vrše obširnejša poizvedovanja, da se spozna principijelno mnenje šolskih faktorjev, prihajajočih v poštev. In v kolikor v tej stvari prihajajo v poštev tudi splošni gospo-

njega je pretresel pogled na nesrečnike. Za hip je obmolknil in motril sužnje, a potem je spregovoril:

— Božja roka vas je dosegla, brata Horjatacin ostale ligaše. Vaš odpor je progovoril:

— Božja roka vas je dosegla, brata Horvata in ostale ligaše. Vaš odpor je premagan in vi ste sedaj moji sužnji. Ne nadejajte se milosti od mene — preveliki krivčniki ste. Kraljevsko moje sodišče vam pri sodi zaslužen kaznen.

Ban Ivaniš je stal nepremično, kakor zakopan v zemljo. Šišmanove besede so naletele na njegovo srce kakor na trd kamen. Izgubil je vse, pa mu še pretijo. Kaj je življenje? Naj mu je vzamejo, ali hitro, ker življenje mu je v največjo kaznen. Tudi drugi ligaši so stali nemi, kakor kamenjeni stebri. Pripravljeni so na vse, samo to jih peče, da se objestni premagovalec naslaja ob pogledu nanje. Iz njihovih vrst je bilo čuti samo ihtenje Angelije, ki je z obema rokama objemala strica Pavla.

(Pride še.)

darski momenti želi naučna uprava da se sezna tudi, kako stališče da zavzamejo trgovinske in obrtne zbornice nasproti temu vprašanju.

Domače vesti.

Radi 1. maja, delavskega praznika, ne izide „Edinost“ v sredo zjutraj. Prihodnja številka izide v četrtek zjutraj ob navadni uri.

Razstava v Milanu in občine, ki „politično ne pripadajo k italijanski državi“. Italijansko-radikalno glasilo „Il Indipendente“ je ozvolovljeno, ker Trst ni bil oficijelno zastopan na otvoritvi razstave v Milanu. Na veliko slavlje dela, ki je je Italija — pripoveduje „L'Indipendente“ — slavila minolo soboto in ki so se ga udeležile vse oblasti kraljevstva, kraljeva dvojica, senat in zbornica, so bili povabljeni tudi vsi „sindaki“ italijanskih mest, in tudi onih, ki ne pripadajo politični zvezi italijanske države, kakor n. pr. Trident in Trst. In mesto Trident je bilo tudi res zastopano po županu Silli-u na „dragem slavlju“. Zato peče „Indipendente“, da Trst ni bil zastopan po nikomur. „Indipendente“ modruje tako-le:

Res je sicer, da se nahajamo ravnokar v eksciprijonelnem momentu in da je naš župan v negotovi poziciji, ker mora čakati na potrjenje svoje izvolitve. Ali — tako meni „Indipendente“ — po izvolitvi župana od strani mestnega sveta se je mogel smatrati poklicanim, da predstavlja Trst na razstavi v Milanu.

Pa tudi če je obveljal ta princip, nasproti temu, ki ga zastopa „Indipendente“, bi bili vendar-le mogli, ali prav za prav moralni najti način, da bi bil Trst primerno zastopan, ako se uvažuje, da na slavlju dela, Milana, Italije, je bil Trst — tako zaključuje „Indipendente“ — bolj nego katero-koli drugo mesto dolžan sodelovati in porabiti to priliko, da pokaže, kako mu duša gori za svoj narod.

Mi smo seveda povsem hladni vspricho dejstva, da Trst ni bil zastopan na otvoritvi razstave v Milanu, a istotako hladni bi bili, če — bi bil zastopan. Mi Slovenci in Hrvatje v teh pokrajinah imamo pred seboj začrtano svojo narodno pot brez obzira na to, kje in ob kakih prilikah da mesto tržaško manifestira svoja italijanska čustva.

Ali fraze o italijanskih mestih, „ki ne pripadajo politični zvezi italijanske države“, ne smemo molče mimoiti. Po mnenju radikalnega italijanskega glasila Trst le politično ne pripada italijanski državi, sicer pa... da! Mi smo bojevniki za nacionalni princip in nič ne bi oporekali mnenju „Indipendente“-jevenu, da Trst sicer politično ne pripada k italijanski državi, pač pa da pripada k italijanskemu narodu — kulturno in narodno. Ne bi oporekali „Indipendentu“, če bi bil Trst res izključno italijansko mesto. To pa mi. Italijanska gospoda morejo — če že hočejo po vsej sili biti slepi — tiščati si vsa očesa pred tem, kar je, obstoji in manifestuje svoj obstanek vsaki dan in na sto načinov — ali vzlic vsemu obstoji vendar dejstvo, da je tretjina prebivalstva mestne občine tržaške slovanske narodnosti. In to ni morda le fluktuirajoči element, to niso kolonije, ki danes so, jutri jih ni, ampak pretežna večina tržaškega Slovenstva je avtohtonno, stalno prebivalstvo, ki si je po stoletjih bivanja na tej zemlji pridobilo vsa domovinska prava v tej občini. Če bi bil šel torej g. župan na otvoritev razstave v Milanu — proti čemur ne bi imeli mi, kakor rečeno, prav ničesar — bi mogel tam zastopati le del mestnega prebivalstva in večino mestnega sveta, nikdar pa ne narodne ideje s kupnega prebivalstva. Naj se italijanska gospoda zvijajo kolikor se hočejo, ali dejstva vendar ne odpravijo, da Slovanstvo je tu in da — ostane! Čim prej se sprijaznijo s to mislijo in uravnajo primerno svoje postopanje: tem bolje za nas in — za njih!

Iz Kazelj na Krasu: Prazniki vstajenja so minili. Razni časopisi so na vsakovrstne načine razvijali svoje misli in želje, ki se nehotne razvijajo o priliki spomina svečane zmage nad temo in smrtjo ter vspodbujajo s tem svoj ljubi narod k življenju in vstajenju. Hvala Vsegamogočnemu in milemu našemu rodu, da ti glasovi ne ostajajo mrtev glas vpijočega v puščavi, ampak res vzbujajo v nas pravo voljo in pogum za resno delo k probujanju, ki svobodi in prosveti našega še vedno tlačnega in zaničevanega roda. Pot je sicer trnjeva, težave so velike, ali sloga in vstrajnost premagujeta vse ovire.

Marsikatera zvezda voditeljica je že zablestela na Krasu, v marsikaterem kraju je že zasijal dan vstajenja, ali le premnogo je še vasi, ki brezskrbno spe, ne vedoče za boj in nevarnost, ki preti domačinu, Slovincu, vsled navala tujcev, ki ugrabljajo in uničujejo vse, kar je našega.

V nedeljo 22. t. m. pa imamo znamenovati vesel dogodek, ki mora vzradostiti slehernega. V naši sicer borni vasi se je pred nedavnim ustanovilo „Bralno-pevsko društvo „Dneva žar“. Dolgo smo sicer spali, ali vstali smo vendar. Zasijal je vendar tudi nam žar vstajenja in probujenja. Zategadelj smo svojemu društvu nadeli to ime. Domačinov in tujcev se je vpisalo do sedaj v društvo 110 udov, izmed katerih se je nad 80 udeležilo I. rednega občnega zbora. Z neopisnim navdušenjem so zborovalci vzeli na znanje potrjenje pravil ter so z močnim nastopom in vneto za stvar soglasno izvolili sledeči odbor: Kenda Ferdinand, predsednik; Vran Anton posestnik, podpredsednik; Fran Seražin, posestnik, blagajnik; Kenda Ferdinand, Kjuder Fran, pevovodji; Kjuder Ivan, tajnik; Novak Josip, Nabergoj Ivan, Zidar Fran, odborniki; Kjuder Josip trgovec in Orel Josip, pregledovalca računov.

Nadejamo se, da bo odbor kos svoji nalogi in da bo dosegal s svojim neutrudljivim delovanjem vzvišeni namen bralno-pevskih društev. Delavnost in sloga odborova premaga s pomočjo toliko navdušenih udov vse težave.

Mladina ohranjaj si navdušenje in uči se že v mladosti ljubiti složnost ter s pomočjo te deluj v čast in slavo vasi in majki Slavi! Spoznavaj, svoj rod in njega vrline, ljubi ga, zvestoba do njega naj pri tebi ne gane. Možje, pa podpirajmo, navdušujmo in pridobivajmo si srca mladine. Čigar je mladina, tega je bodočnost. Zategadelj jo spodbujajmo in vzgajajmo, ker le premnogi izgledi kažejo, da se naša v narodnostnem oziru speča in mlačna mladina vsled nezavednosti in sovražnikovega pritiska v tujini izneverja svojemu narodu.

Na delo torej vsi, da stopimo tudi z našim društvom v eno vrsto bojevnikov za narod, da čim prej zasije nam in Sloveniji svoboda — dneva žar!

Amerikanski cirkus Buffalo Bill priredi v Trstu dne 13., 14. in 15. t. m. na zemljišču Wildi v Rocolu 6 predstav, to je, vsak dan dve. Že sedaj so po mestnih zidih velikanski reklamni lepaki in sicer v italijanskem in slovenskem jeziku. Lepaki so obešeni tudi po prodajalnicah, kavarnah, gostilnah itd. Cirkus šteje okolo 800 oseb, 100 Indijancev, 500 konj itd. Takega velikanskega cirkusa še ni bilo v Trstu.

Potres na Dolenjskem. Iz Kandije nam pišejo dne 29. aprila: V noči 27. aprila okolu 12. ure se je pojavil kratek vertikalni sunek sporadičnega značaja. Po nekod ga je bilo dobro občutiti, ponekod pa le kakor lahko gibanje tal. Različnost občutka ob kratkih manjših sunkih je veliko odvisna od značaja dotičnega terena. V noči od 28. na 29. t. m. ob 1. uri 35 minut zjutraj je bilo občutiti na močvirnatih tleh lahko vibracijo zemeljskih tal. Magnetna igla je kazala v petek in soboto popoldne srednje nemirje lokalnega značaja, menjajoč se z izrednim nemirjem oddaljenih izbruhov. Krasen nebesni prizor se je opazoval dne 28. t. m. ves dan, posebno zjutraj in zvečer na obličju sonca v podobi svetlo ognjenih, rdeče barvanih reflektov. Ta pojav, ki ga je bilo videti skozi modro barvano steklo, je v zvezi z drugimi znamenji, najbrže refleks takozvane solčne erupcije (viharjev). Nenavadno gosta megla se je pojavila po vsej novomeški kotlini, zdaj že od srede večera sem. Nje raznolike formacije in zvor so identične z meglo opazovano lanskem letu od 17.—23. maja pred pričetkom večih potresov.

Poletni vozni red tramvaja. Danes 1. maja prične poletni vozni red tramvaja. Na jutranjih vožnjah veljajo za naprej znižane cene do 8. ure.

Samomor in poskus samomora. V nedeljo ob 11. uri po noči se je 17-letni bivši brivec Karol Levantini, bivajoč v ulici Conti št. 24, na trgu Goldoni z revolverjem ustrelil v glavo. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalo potem umrl. Pri samomoru so našli novo, dolgo bodalo in pismo, naslovljeno na očeta, v katerem mu je med drugim poročal, da je hotel zvečer zabosti nekega C., ki je pa zbežal. Namenil se je maščevati tudi nad neko deklico, imenom Gigetti, kar so pa preprečili sorodniki deklice. Truplo je bilo izročeno roditeljem. V nedeljo po noči se je radi nesrečne ljubezni v ulici Via Gioachino Rossini

vrgel v kanal 18-letni trgovski agent Humber Milanese. Iz vode so ga potegnili mornarji z jadrenic, ki so tamkaj usidrane. Odvedli so ga v opazovalnico mestne bolnišnice.

Koledar in vreme. Danes: Filip in Jakob, apostol; Ljutovit; Vojku. — Jutri: Atanazij, škof; Gojmir; Miloslava. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne +15° Celsius. — Vreme včeraj: dež.

Društvene vesti in zabave.

Danes 1. maja bo ob ugodnem vremenu vrtni koncert v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu. Na koncertu bo sviral „Svetoivanski tamburaški zbor“. Začetek ob 7. uri in pol zvečer. Vstopnina brezplačna.

Iz društva „Kolo“. Odbor tega društva bo imel svojo sejo v sredo zvečer ob 8. uri. Prihodnja pevska vaja bo v petek. Vsprejemajo se novi pevci in pevke. Lokal: ulica sv. Frančiška 2. I.

I. vojaško veteransko društvo za Trst in okolico. bo slavilo meseca maja 25-letnico društvene zastave, kateri slavnosti bo prisostvovala prejšnja gospa nadvojvodinja Marija Josipina kakor zastavina kumica.

Po marljivih pripravah soditi, se ta slavnost prav lepo obnese. Vsa patrijotična društva v Trstu in na Primorskem so obljubila svojo udeležbo. Pride tudi mnogo veteranskih društev s Kranjskega, Koroškega in Štajerskega.

Razne vesti.

* **118 let stara žena.** V Spitzendorfu živi najstarejša Čehinja, imenom Josipa Eder. Te dni je slavila 118-letnico rojstva. Rodila se je 1788 v Prahatcu. Vdova je že 68 let. Najstarejša hči, ki je stara 84 let, jej še živi in je omožena.

* **Dve ladiji trčili skup.** Iz Singapore javljajo: Ruska transportna ladija „Haversham“, na kateri je bilo 3000 Rusov, je trčila v ožini Malaka skupaj s parnikom „Bentong“, ki se je pogreznil. Sodi se, da se je 30 Kitajcev potopilo. „Haversham“ je vzel na krov 71, neka druga ladija pa ostale potnike. Noben Evropejec ni izgubil življenja.

* **Papež Pij X. o Strossmayerju.** „Glasnik biskupije bosanske in riemske“ poroča nastopno: Dne 8. t. m. ravno na obletnico škofove smrti je sv. Oče Pij X. vsprejel naših svečnikov, ki so bili tedaj v Rimu, v privatni avdijenci ter se z njimi razgovarjal pol ure. Ko so svečniki omenili, da je to dan obletnice škofove smrti, jim je papež pripovedoval zan mivo črtico iz njegovega življenja. „Jaz sem — je rekel — pokojnega škofa poznal. Videl sem ga enkrat v življenju kakor bogoslovec, a potem nisem imel nikdar več prilike, da bi se z njim sestal. Bilo je to leta 1850. meseca maja, ko je bil Strossmayer prekoniziran ter je obiskal Padovo, kjer sem bil jaz v semenišču. Rektor mi je ukazal, naj ga v latinskih verzih pozdravim. Tedaj sem videl škofa in potem nikdar več“. Ta neznan črtica iz škofovega življenja je hrvatske svečnike prijetno iznenadila.

* **Vezuv.** Iz Napolja poročajo, da se je v krajih okolu Vezuva vsled velikih nalivov zrušilo več mostov. V Sommi, Sant' Anastaziji, Gomiglianu d' Arco in San Sebastianu so velike poplave. Voda je odnesla velike množine kamenja in lave. Poginilo je tudi mnogo živine. Na lice nesreče so došle čete, ki pomagajo na reševanju.

* **Cene perilu se povišajo.** Tovar narji perila so na nekem shodu na Dunaju sklenili, da povišajo cene perilu za 5 odstotkov.

* **Žena umorila moža.** Iz Inomosta poročajo, da je deželnega svetovaleca Rithoferja včeraj lastna žena v prepri umorila. Zadaloma mu je mnogo ran z nožem.

Vezuv in Dolenjski Kras

Franjo Piro.

II.

Plinij star. je umrl takrat na svoji rešilni ekspediciji v Stabiji vsled težkega zveplenega vduha, ki ga je zadušil. Od tistega časa je Vezuv potem zopet počival do l. 203. V letih 472., 512., 685., 982., 1036., 1139. je zopet bruhal, toda posebno velikih katastrof ni povzročil. L. 1631. pa je zopet deloval z večjo silo in zahteval do tri tisoč človeških žrtv. Od tedaj naprej si je skril svoje počivanje na 3 do 4 leta. L. 1794. navalila je zopet divja reka ognjene lave na 6 kilometrov daleč ter zasula mestece Torre del Greco. Tok te lave je bil čez 5700 m dolg, 13 visok, in ob dolenjem delu čez 650 m širok. Tudi l. 1822. in 1858. je močno bru-

hal, vendar je tedaj največ škode napravil le padli pepel, ozir. l. 1822. blatni tok. Predzadnji več izbruh pa je bil ravno pred 34 leti — torej aprila 1872. Takrat je opustošil okolico La Novelli in deloma mesta Massa in Sebastiano. Od tedaj pa do letos so smatrali njegovo bljuvanje kakor nekaj šport in predzrna smelost človeškega prodiranja je segla tako daleč, da so napravili železnico do njegovega žrela.

Človek, ne Vezuv, ti sam si kriv tvoje nesreče! Vezuv (in naj je danes še tako strašen in grozopoln) izpolnjuje le voljo višjih moči; on je vkljub svoji strašni močovitosti le ponižno izvršujoči suženj večnih zakonov prasnovi obstanka in razvoja naše zemlje. Ti pa, o človek, si, ne uvaževaje močovitost teh višjih moči in zakonov, drzno postavil svoj bram nad svarečimi znamenji minolih katastrof, nad grobovi neštevilca človeškega življenja, nad razvalinami človeškega izumstva in dela. Glasno in živo, iz srca zemljinega nedra govoreč, te je svaril leta in leta, svaril v grozečih znamenjih vidnih v obliki iz žrela kadečih se parov in strupenih plinov, svaril z nevidnimi, pa tem bolj občutnimi znamenji, ko je bučalo, gromelo in se stresalo podzemsko okostje mogočnega orjaka daleč naokrog. Postavil si, smelo zanašajoči se na svoja moderna naziranja o večnih zakonih delovanja podzemskih močij, svoje življenje na vago, pa pretežka je bila tvoja drznost: vaga s tvojim življenjem in tvojim imetjem se je povesila globoko. — — — Pa k tej točki se povrnemo na drugem mestu. Tu treba nam še pred vsem spregovoriti nekoliko o ognjenikih sploh. Navadno si občinstvo predstavlja o ognjenikih čudno neverjetne slike. Mnogo pa je tudi ljudi, ki niti nimajo pojma, kaj pomenja ime ognjenik. Torej, kaj so ognjeniki, ali vulkani? Ognjeniki ali vulkani so v svojem notranjem votle gore, hribi bruhajoči in bljuvajoči iz sebe razne goreče tekoče snovi, pa tudi trde stvari. Kakor smo že zgoraj omenili, so že stari Grki in Rimljani obračali svojo pozornost tem naravnim silam in kakor drugim naravnim prikaznim, so posvečali tudi podzemskim pojavom svoja posebna božanstva. — Tako je bil pri Grkih Poseidon morski in ob enem bog potresov („zemljotresec“ imenovan) Hephaist pa bog podzemskega ognja. Rimljani pa so v podzemskem ognju častili svojega boga Vulkana, katero ime se je potem tudi preneslo v geološko nazivanje ognjenika. Kako so nastali, in kako delujejo vulkani, o tem spregovorimo v nastopnem članku.

Brzobjavne vesti.
Avstrijska parobrodna delniška družba.
DUNAJ 30. Avstrijska parobrodna delniška družba, prej Avstro-Americana & bratje Čosulich v Trstu, je pri dunajski borzni kamori potem dunajskega bančnega društva uveljavila prošnjo za uradno objavljenje svojega 4 1/2 % davka prostega posojila v nominalnem znesku 4 milijonov kron, razdeljenih v delne zadolžnice po 400, 1000 in 2000 kron.

Prvi maj.
DUNAJ 30. Jutri prirede tukaj socijalni demokratje 25 ljudskih shodov.

Demisija ministerskega predsednika Gautscha.
DUNAJ 30. Ministerski predsednik baron Gautsch je bil danes pri cesarju na avdienci ter mu poročal o položaju. Splošno mnenje je, da je Gautsch že podal svojo demisijo. Govori se, da postane Gautsch naslednik tržaški namestnik princ Hohenlohe.

C. in kr. vojna mornarica.
DUNAJ 30. Glasom brzobjavne vesti je e. in kr. eskadra dne 29. t. m. dospela v Siro. Vojne ladje „Arpad“, „Sv. Jurij“ in „Huszar“ so od tamkaj odplule v Keo.

Spopad med praškimi delavskimi strankami.
PRAGA 30. Včeraj popoldne so hoteli prirediti socijalni demokratje shod. Sestalo se je 2000 udeležencev, med temi 300 češko-narodnih socialistov. Takoj ob začetku shoda je prišlo med obema strankama do viharne besede, katerim so kmalo sledila dejanja. Zborovaleci so se pričeli obdelovati s palicami in stoli; letali so semtertje tudi kozarci, tako, da je bilo ranjenih več oseb. Policijski komisar je shod razpusil, policija je razkropila udeležence. Policijski komisar je razpusil tudi neki drugi shod pivarskih in sodarskih pomočnikov, ker sta se tudi tu obe delavski stranki spopadli.

Državnozborske volitve na Ogrskem.
BUDIMPEŠTA 30. Včeraj so pričele volitve za državno zbornico. Agitacija, izlazi v krajih, kjer bivajo nemadarske narodnosti, je dosegla tako stopinjo, da se je moralo v razne kraje za vzdrževanje reda odposlati vojaštvo. Listi poročajo, da so bili v Rekasu in Nagy Köveresu aretovani romunski duhovniki, ker so hujskali prebivalstvo.

BUDIMPEŠTA 30. Včeraj je bilo izvojenih 36 kandidatov neodvisne stranke, 6

ustavne stranke, 3 nacionalni kandidatje in 1 demokrat. V dveh okrajih so potrebne ožje volitve. Iz treh okrajev še niso znani izidi. V enem okraju se mora razpisati nova volitev.

BUDIMPEŠTA 30. Doslej je znanih 109 volilnih izidov. Izvoljenih je bilo: 82 pristave neodvisne stranke, 15 ustavne stranke, 1 ljudske stranke, 3 Srbi, 1 Sas in 1 demokrat. Treba je štirih ožjih volitev in ene nove volitve.

BUDIMPEŠTA 30. Doslej je znanih 163 volilnih izidov. Na neodvisno stranko jih odpade 116, na ustavno stranko 24, na ljudsko stranko 8, na Srbe 3, na Sase 5 in na demokrate 1. Nadalje je izvoljen 1 divjak; potrebne so 4 ožje in 1 nova volitev.

BUDIMPEŠTA 30. (Ogrski brz. biro). Kako se brzobjavno poroča iz Alvincza, je prišlo med pristasi kandidata Košutove stranke Aleksandra Erdősa in pristasi nacionalističnega kandidata Maniu do spopadov. — Pred volilnim poslopjem je nastavljen močan oddelek vojakov, da vzdržuje mir. Trije vojak, ki so klicali: „Živio Romuni!“ so bili aretovani.

BUDIMPEŠTA 30. — Kakor popravlja „Ogrski biro“ svojo vest, ni bil minister za notranje stvari, grof Julij Andrássy, izvoljen v Töke-Terebesu, ampak v Olasz-Liszki. V Töke-Terebesu je bil izvoljen Desevffy.

KEČKEMET 30. V tukajšnjem prvem okraju je bil soglasno izvoljen Ivan Hock (neodvisna stranka).

BUDIMPEŠTA 30. V Jaszberényu je bil soglasno izvoljen naučni minister grof Albert Apponyi, v Czegledu pa trgovinski minister Fran Košut.

BUDIMPEŠTA 30. Doslej sta znana 202 izida volitev. Od teh jih na Košutovo stranko odpade 140, na ustavno 31, na ljudsko stranko 13, na Sase 5, na Srbe 4, na Romune 1, na demokrate 1, na divjake 2. Nadalje so potrebne 4 ožje in 1 nova volitev.

Aretovani anarhisti.
PARIZ 30. Včeraj je policija aretovala več znanih anarhistov, med temi nekega Nemca in nekega Italijana. Proti aretovancem je bil že pred nekaterimi dnevi izdan ukaz za izgon. Ni še znano, ako so aretovanci v zvezi z atentatom v Argentuili.

Egipško-turški spor.
LONDON 30. Kakor poroča „Daily Mail“ iz Kaire, je turška vlada sporočila egiptovski vladi, da odklanja odgovornost za odstranjenje mejnikov in da je izdala ukaz, naj se mejniki zopet postavijo.

Dogodki na Ruskem.
ČENSTOHOV 30. (Petrogr. brz. agent.) Proti kočiji tukajšnjega policijskega mojstra je bila vržena bomba, vsled česar sta bila policijski mojster in kočijaž lahko ranjena. Kočija je šla na kose. Storilec je neznan.

PETROGRAD 30. Državni svet je dovolil 7 in pol milijonov rubljev za premeščanje čet v svrhu, da se preprečijo kmeti nemiri. Skupno bo premeščenih 139 batalijonov, 32 švadrinov in 32 baterij.

Trgovina.
Borzna poročila dne 30. aprila.

Tržaška borza.	
Napoleoni K 19.13—19.15, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.30—240.45, Francija K 95.50—95.65, Italija K 95.55—95.70, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.25—117.40, nemški bankovci K —, avstrijska e. notna renta K 95.50—95.80, ogrska krona renta K 95.45—95.75, italijanska renta K —, kreditne akcije K 590.— do 592.—, državne železnice K 652.— do 654.—, Lombardi K 124.— do 126.—, Lloydove akcije K 704.— do 714.—, Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.— do 498.—, Bodenredit 1880 K 302.— do 310.—, Bodenredit 1889 K 302.— do 310.—, Turške K 150.50 do 12.50 Srbske — do —.	
Dunajska borza ob 2. pop.	
predvčeraj danes	
Državni dolg v papirju	100.90 100.95
„ „ srebru	100.90 100.95
Avstrijska renta v zlatu	117.95 117.90
„ „ v konah	99.60 99.60
Avstr. investicijska renta 3 1/2 %	90.50 90.50
Ogrska renta v zlatu 4 %	114.70 114.60
„ „ kronah 4 %	95.55 95.60
„ „ 3 1/2 %	86.61 86.61
Akcije nacionalne banke	1643.— 1645.—
Kreditne akcije	690.50 691.25
London, 10 Ltr.	240.25 240.—
100 državnih mark	117.22 117.17
20 mark	23.47 23.47
20 frankov	19.10 19.12
100 ital. lir	95.50 95.65
Cesarski cekini	11.32 11.32

Parizka in londonska borza.
Pariz: (Sklep.) — Francozka renta 99.10, italijanska renta 105.40, španski exterieur 94.05, akcije otomanske banke 651.—. Menjice na London 251.55.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi — unificirana turška renta 93.55 avstrijska zlata renta 99.—, ogrska 4 % zlata renta 97.20, Länderbank —, turške srečke 143.25, parizka banka 15.81, italijanske meridionalne akcije 803.—, akcije Rio Tinto 16.62 Trdna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 90. 1/2, srebru 30 1/2, Lombardi 5 1/2, španska renta 93 1/2, italijanska renta 104 1/2, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaj —. Mirna.

Tržna poročila 30. aprila.
Budimpešta. Pšenica za maj K 16.28 do K 16.30, rž za april K — do —, ves za april od K — do —, koruza za maj K 13.50 do K 13.52.

Pšenica: ponudbe srednje, povpraševanje malo, tendenca mrtva. Prodaja: 12.000 met. stot. za 5 st. nižje, koruza trdna. — Druga žita mirno. Vreme: lepo.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za maj 37 1/2, za september 38 1/2, za december 39 1/2, za marec 39 1/2. Stalno. — Kava Rio navadna loco 38—40, navadna realna 41—42, navadna dobra 43—44.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za aprila 16.70, za maj 16.70, za junij 16.80, za julij 16.95, za avgust 17.15, za september 17.29. Vzdržano. Vreme: lepo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec —, za julij 47.25. Mirna.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave. Stalno, 5 do 10 stot. nižje. Prodaja: 4000 vreč.

London. Sladkor iz repe surov 8 1/2, Sh. Mirno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.—, za maj 15.50, za maj-avgust 15.75, za julij-avgust 15.75 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.80, za maj 23.85; za maj-avgust 23.55, za julij-avgust 23.30 (stalno). — Moka za tekoči mesec 30.25, za maj 30.40, za maj-avgust 30.60, julij-avgust 30.70 (stalno). — Repično olje za tekoči mesec 57.—, za maj 57.50, za maj-avgust 57.75, za sept.-dec. 59.— (mirno). — Spirit za tekoči mesec 41.—, za maj 40.50, za maj-avgust 40.25, za september-dec. 37.— stalno). — Sladkor surov 88 1/2 usov nov 22 1/2—22 1/2 (mirno). bel za tekoči mesec 25 1/2, za maj 25 1/2, za maj-avgust 26.—, za oktober-januvar 27.—, (mirno), rafiniran 56.50—57.—. — Vreme: lepo.

Tujci v hotelu „BALKAN“.

Na novo so došli dne 30. aprila:

Vincenc Sochor, trg., PRAGA; Marij Baurob, trg. agent, TRST; Karol Stepanič, veleposelnik, TERNICA; Dušan Rundo, uradnik, TRST; Simon Ribic, c. k. polkovnik v pokoj, GRADEC; Josip Stollaš, trgovec, BUDIMPEŠTA; Fran Wirach, trg., ARCO; August Hegner, trg., BUDIMPEŠTA; Bogomir Simšćir, uradnik, GRADEC.

ZAHVALA.

Novoizvoljeni odbor „Tržaškega podpornege in bralnega društva v Trstu“ je v svoji redni letošnji seji izrekel za hvalo in priznanje odstopivšemu zdrav. blagorodnemu g. dru. Josipu Martinisu za njegovo večletno delovanje in dragocene nasvete na korist društva in v tolažilo članom, v nadi, da ostane tudi v bodoče naklonjen društvu.

Članom kakor tudi odboru ostane rodoljubni g. dr. Matini vedno v prijetnem spominu.

Vodstvo „Tržaškega podpornege in braln. društva“ v Trstu, dne 17. aprila 1906

Miloš Kamuščič. preds.

RAZPIS SLUŽBE.

Novo konsumno in posoj. društvo v Barkovljah hšt. 363 razpisuje službo

novega krčmarja

Prvenstvo imajo ponudniki, ki so iz okolice ter so zmožni slovenskega in italijanskega jezika. — Ponudbe je doposlati na odbor do 15. maja tek. leta.

Predsedništvo.

Osební kredit!

S porokom in brez poroka častnikom, svecnikom, dvornim, državnim in privatnim uradnikom, učiteljem, trgovcem, obrtnikom, trgovskim uslužbencem, gospod, ki imajo pravico do pokojnine in zasebnikom vsake vrste na 1/4 — 25 let proti mesečnim 1/4 1/2 in celoletnim odplačilom, kjer se ob enem odplačuje glavnica in obrestí.

Poselnost: **Osební kredit v smislu parizko-dunajske enketé (kapitalizacija plače).**

4 % ! 4 % ! 4 % ! 4 % !

Realni kredit!

od 300 kron naprej na I., II. in III. zastavo za posestnike polja, obrestí, hiš na deželi, dvorcev, tovarn, kopališč, mlinov, mineralnih in drugih studencev, kamenolomov in vsake vrste zemljišč do 3/4 dela cenilne vrednosti.

Stavbeni kredit!

Na gradnje vsake vrste v 2—3 obrokih, kakor napreduje gradnja.

Konverzije bančnih in privatnih dolgov.

Menice in reeskompti in menjava akceptov za trgovce!

Mi izdelujemo in financiramo načrte novoustanovljenih podjetij. Prevzemamo tehniška in geološka presojevanja po zapriseženih strokovnjakih. Bavimo se s premenitvami obstoječih podjetij v delniške družbe.

Zelo rečno! Hitro! Diskretno po prvorazrednih tuzemskih in francozko-angleških zavodih.

Reference prve vrste!

Zahtevajte prospekt! — Priloži naj se znamka za odgovor!

MELLER L. EGYED
Budimpešta
V. Köhény-Utca 19/B

Osební kredit za uradnike

častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorciji društva uradnikov dajajo pod ugodnimi pogoji tudi proti dolgotrajnim povračilom posojila na osební kredit. Agentje so izključeni. Naslove konsorcijev daje brezplačno **Centralno vodstvo društva uradnikov, Dunaj Wipplingerstrasse 25.**

MALI OGLASI.
Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pismeno naroči kak „MALI OGLAS“, naj pošlje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglas objavljen, če ni oseba poznana Upravi lista. Tarifa je natisnjena na čelu „MALIH OGLASOV“ in vsakdo lahko preračuna, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besede. Oglase treba nasloviti na „INSERATNI ODDELEK“, „Edinosti“. Na vprašanja potom pismom bo dajal „INSERATNI ODDELEK“. Informacije edino le, če bo pismu priložena znamka za odgovor.

Planinski! Drignite pismo! E. Š. 500

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za deželnim sodiščem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Gostilna „Stadt Laibach“ (ulica Giulia št. 15) Toči vino istrsko, vipavsko, furlansko in brisko. Ivrstna kuhinja. Priporoča se slav. občinstvu J. Kante. (295)

Gospodična 17-letna, lepe zunanosti, večša slovenskega, italijanskega in nemškega jezika v pisavi in v govoru, išče nje primerne službe. Več pove „Inseratni urad Edinosti“. 700

Gostilna „Alla Costanza“ (Via Nuova št. 18). Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški teran. Priporoča se sl. občinstvu Henrik Kosič.

Bicikelj v dobrem stanu z znanko „Stiria“ se prodaja po nizki ceni. — Luznar — ul. Belvedere 24. 482

Kontrabas fineje izradbe (4 žice) prodaja se proti takojšnjemu plačilu ali na obroke. Naslov pri „Edinosti“. 488

Penzionist večš slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, išče primerno službo. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 489

V najem se odda v Rojanu št. 339 (pri 12 murvah) lepo stanovanje, sestojече iz 2 sob, sobice, 1 kuhinje in vrtom. 501

Služkinja ki zna dobro kruh peči, išče se na deželo k boljši hiši z gostilno in trgovino. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 507

Gospodična z večletno pisarsko prakso, večša slovenskega in nemškega jezika išče službo. — Naslov pove „Inseratni urad Edinosti“. 494

Mlad penzionist išče primerno službo, bdiši v mestu ali na deželi. Govori slovensko, italijan-ki zadostno in tudi nekoliko nemško. Naslov pove „Inseratni urad Edinosti“. 505

Nova hiša je na prodaj s 5 prostori in z 243 sez. □ zemljišča. Naslov pove „Edinosti“. 496

Pes turške pasme za stražiti. Jakov velik in mlad. — Poizve se pri „Inseratnem oddelku Edinosti“. 498

Malo stanovanje se odda v najem. — Vrdela (Breg) št. 989 506

Veliki ples se priredi v Merčah pri Sežani v nedeljo dne 6. maja. Pri plesu bo svirala Srtoivaaska godba iz Trsta. 597

Družina sestojęča iz moža, žene in otroka, išče za poletje meblirano sobo v Miljah ali pri sv. Roku, in sicer s kuhinjo ali prosto uporabo kuhinje, ako možno z malim vrtom, bdiši tudi pri kmečki družini. Ustmene ponudbe ali pismene pod „Kopeli“, „Inseratni urad Edinosti“.

Za neko podjetje išče se Upravitelja, oziroma Upravitelico za pisarniške in blagajniške posle. Zahteva se, po možnosti, kavejlo, oziroma ugodne informacije; poznanje slovenskega, italijanskega in nemškega jezika. Pismene ponudbe pod „Vindobona 116“ — Trst. Glavna pošta (Poste restante) 630

Mladeníc iz Češke, 28 let star, lepe zunanosti in lepega značaja, sedaj uradnik neke prve tuk. trgovinske tvrdke, išče v svrhu samostojne otvoritve trgovinskega podjetja, odlično gospodčno ali mlado udovo z doto. — Ponudbe pod „Smetana“ Trst, glavna pošta.

Blagajna v dobrem stanu se išče. Naslov pri „Edinosti“.

V najem se odda 3 sobe in kuhinja. Mesečnih 24 kron. Naslov pove „Edinosti“. (466) (Dajle na IV. strani)

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tessa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Nastrovan cenik brezplačno in franke

Krčma „Al Trifoglio“ (ulica Belvejere št. 7) Toči se istrsko, vipavsko in dalmatinsko vino. Dober kraški teran. Izvrstna kuhinja. Priporoča se sl. občinstvu Katarina Vatovec.

Dvorec krasen, na najlepšem in najzdravljivejšem griču pri Trstu, proti jugu, obkrožen lepim vrtcem, je na prodaj. Za informacije je vprijeti v „Inseratnem uradu Edinosti“.

Parcele obširnega zemljišča, nahajajočega se na enem najzdravljivejših gričev pri Trstu, so na prodaj. Zemljišče je pripadno za zidanje dvorcev in hiš. Informacije daje „Inseratni urad Edinosti“.

L.G. Colombani

Trgovina manufakturnega blaga
ulica Vincenzo Bellini št. 18

Voljeno blago za gospe, Svila, Zefir, Perkal, nogovčice, Perilo in drobni predmeti.

Nad 40-leten uspeh
PASTIGLIE PRENDINI
od ogolanjene sladke škorje
Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu
Počasne z kolajnam in diplomo
Zdravniško priporočane pri griobelu, kašlju, hripavosti, kataru.
Podeljujejo percem in govornikom čist glas.
Zaloga v lekarni PRENDINI in v vseh boljših lekarnah v Trstu in Evropi.
Pazite je na nepoštena ponarejanja
ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“

Barvarnica
pralnica in čistilnica na suho
(s parnim strojem)

za obleke brez razdiranja, blago, pohištvo, pregrinjala itd., kakor tudi dežnike
TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST

Albin Boegan
O priliki plesov se izvrši najhitreje.
Pregrinjala se lika po 20 nrč. komad.

Mehanična delavnica
Alarik Lantschner
zapriseženi cenitelj
TRST — ulica Geppa št. 12
Ekakluzivno zastopništvo in zaloga svetovnoznane tovarne koles (bicikljev in motociklet) „Styria“ tvrdke Joeh. Puch & Co. v Gradcu, kakor tudi tu- in inozemskih trdk veliko zalogo pritrdil Zaloga in vpeljava električnih zvoncev Sprejme kakoršno si budi popravilo v svoji stroki.

Prva zapoved!

Čuvajte se

in držite si vedno doma Fellerjevo lepo dišečo zeliščno esenco tekočino z znakom

ELSA-FLUID.

ker ista gotovo in naglo deluje pri protinskih in revmatičnih bolečinah, trganju v udih, bolenju, krčih, boleznih v rokah in nogah, pri glavni in zobobolu, pri bolečinah v hrbtu, živcih in žilah, posledicah prepiha, izvinjenju udov, influenci, migreni. Prežene slabost, trudnost, vnetja, utripanje srca, šum v ušesih, slabost oči, bolečine v prsih in členkih, mrzličavo stanje itd.

12 malih, 6 dvojnih steklenic stane franko 5 K; 24 malih in 12 dvojnih steklenic 8 K; 48 malih in 24 dvojnih 16 K pri izdelovalcu E. V. FELLERJU, lekarnarju v STUBICU, Elsin trg, št. 202, Hrvatska.

Priporočati je, da se istočasno naroči Fellerjeve čiste rhabarbara-kroglice EL-SA-PILULE, 6 škatlic 4 K. Iste delujejo uspešno pri želodčnih bolečinah, motenju prebave, slabostih, zaprtjem telesa itd.

PRAVI BALZAM se ne dobiva le 1, ampak 2 tucata franko za 5 K.

Kolesa

Hirondelle, Helical, Premier, Neckarsulmer

Elegantnost, solidnost, lahkotečnost.
Model 1906

Riccardo Sanzin
ulica Cassa di risparmio št. 6

Avtorizirana mehanična delavnica
za
inštalacije plina, vodovodov in tovarna aparatov za acetilenski plin
zapriseženega izvedenca
JOSIPA JESCH
TRST, ulica dei Gelsi št. 7
Koncesijonirana od c. kr. namestništva v Trstu
Izvršila je že preko 200 inštalacij.

Najfinejše
namizno in jedilno olje
se vdobi pri
narodni zalogi olja

Trg Barriera št. 3. Ivan Millonig, lastnik

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.
(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.
Tova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike
mej Trstom in Novim Jorkom.
Hitri in elegantni novi brzoparobrod
GEORGIA
odpluje dne 3. maja t. l. v Novi York.
Cene jako nizke.
Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.
Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

FILIJALKA BANKE „UNION“ v TRSTU
se bavi z vsemi bančnimi in menjičnimi operacijami
prejema vplačila na tekoči račun, plačuje 2 1/2 % obresti na leto ali pa
proti blagajniškim potrdilom na ime
v kronah:
po 3 1/2 % proti 4 dnevni odpovedi
„ 3 1/2 % „ 30 „
„ 3 1/2 % „ šest mesecev stalno
v Napoleonih:
po 3 % proti 30 dnevni odpovedi
„ 3 1/2 % „ na šest mesecev stalno
„ 3 1/2 % „ na eno leto stalno;
na bančni žiro
plačuje brez nikake omejitve zneska 2 1/2 % letnih obrestij, izvzemši slučaje posebnega dogovora priznavajoč vsa vplačila z dnem izvršitvega se vplačila.
Izvršuje za svoje korentiste inkaso računov na tukajšnjem trgu menije za Trst, Dunaj, Budapest in za druga glavna mesta monarhije, jim izdaja nakaznice na ta tržišča ter jih ovlaščuje, da domicilirajo efekte pri njeni blagajni, vse prosto katerih-koli stroškov.
Izdaja in kupuje po dnevnem kurzu, prosto vsakršnih stroškov, menjične vrednote italijanske banke (Banca d' Italia), neapeljske banke (Banca di Napoli) in na sicilijansko banko (Banca di Sicilia).
Prevzema pod najzmernejšimi pogoji nakup in prodajo javnih kreditnih listin državne rente, delnice, obveznice, srečke, naj se iste kvotirajo na tržaški borzi ali na kaki drugi tu- ali inozemski borzi, deviz in vrednost.
Odpira tekoče račune z domačimi in zunanji efekti, kakor tudi proti zastavljenju karatov ladij ali proti drugačnemu jamstvu po dogovoru.
Odpira kredite proti listinam o nakrcanju za tržišča v Londonu, Parizu, Hamburgu, Berlinu itd. po posebnih pogojih.
Izdaja in prejema menice in nakaznice na katero-koli evropsko ali izven-evropsko tržišče ter prevzema izplačila tudi potom brzjojava.
Izdaja nadalje kreditna pisma na ime, na katero-li tuzemsko ali inozemsko tržišče.
Depozitni oddelek.
Prejema in hrani depozite, sestojajo iz vrednostnih papirjev, kakor tudi iz kovinskih vrednostij kakoršne-koli vrste. Prevzema točno upravljanje zaupanih dej depozitov, posebno pa iztirjevanje dotičnih odrezkov verificiranje dvignjenih srečk in izplačevanje raznovrstnih dvignjenih srečk, vse to pod najzmernejšimi pogoji.
Filijalka Banke Union — **oddelek za blago** — preskrbljuje nakup in prodajo blaga v komisiji, dovoljuje predujme na blago, police o nakrcanju, warrante itd. in jamči za plačilo carine.

Delavci!!
v ulici Nuova 34
se vdobe novi
periskopični naočniki
po
zdravniškem receptu
vezani v jeklo, nikelj, aluminij, pozlačeni in v pristno zlato, po cenah, ki se ne boje tekmovanja in za osebe vsakršnega sloja.

Velika izbira gledališnih, poljskih in pomorskih kukal
po kron 6.— in več
Barometri, termometri, isti za mrzlico jamčeno maksimalni stopnjemerl za vsakršnje tekočino in drugi optični predmeti
Sprejme se v popravilo vsakršen predmet. — Preprodajalcem se privoli odbitek po dogovoru.
Razpošilja brez vsakih stroškov na dom ulica Nuova 34.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.
KATALOGI BREZPLAČNO.

„Slavija“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.855.356 80 K, izplačane odškodnine: 82.737.159 57 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakozni slojansko-narodno upravo.
Vse pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

„E'cole français“.
Pouk v govoru in praktični trgovski korrespondenci v jezikih: francozki, italijanski, angleški, nemški, španski itd. itd., in sicer na podlagi kombiniranega sistema POEHLMAN. — Originalna, hitra in najlaglja metoda, ki doseže uspeh v 12 lekcijah.
URAD
za prevanje iz vseh jezikov
ulica del Farneto št. 3, I. nad.
Vedno odprto.

ulica Arcata 9 — vogal ulice del Sapone
Velika zaloga
dovršenih oblek
za
moške, dečke in otroke.
Specijaliteta
finih črnih oblek.
VELIKA IZBERA
delavskih hlač . . . 4 K 2.40
extra-močne vrste . . . 4 „ 4.—
Pazite na točnost naslova
Francesco Kalasch
ulica Arcata 9 — vogal ul. del Sapone
ulica Arcata št. 9, vogal ulice del Sapone

FRANCESCO S. DONATI
elektrotehnik
TRST, ulica dell' Acquedotto št. 25
Autorizovana elektrotehnična delavnica s pridelo
mehanično delavnico
Sprejema vpeljavo električne razsvetljave, zvoncev, telefonov, strelovodov, kakor tudi mehanična dela, ki so v zvezi z elektrotehniko, kakor poprave dinamičnih motorjev in presnove svetilk kakoršnega si budi sistema.
Cene jako zmerne in izvršitev popolna.

Velika zaloga
oglja za peč
Trst, ulica Carpison št. 10
Daniel Pillin
Telefon 1306/241 Telefon 1306/241

Ces. kralj. priv.
Občna Zavarovalnica
(Assicurazioni generali) v TRSTU
(Društvo ustanovljeno leta 1831.)
To društvo je raztegnilo svoje delovanje na vse vrste zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje na morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje
Stanje društva dne 31. dec. 1905:
Društvena glavica in rezerva
dne 31. decembra 1905. K 270.052 078 61
Glavica za zavarovanje življenja
do 31. decembra 1905. 771 879 007 54
Plačana povračila:
a) v letu 1905. 30.285 711 02
b) od začetka društva do 31.
decembra 1905. 827.976 227 40
Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanje in sploh vsa natančna pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Via della Stazione št. 8841 (v lastnej hiši).

Tovarna za sukno
A. Skorkovsky
HUMPOLEC na Češkem
priporočuje najfinejše moderno
blago za moško obleko
po lastnih tovarniških cenah
Vzorce pošilja na zahtevo zastopnj in franko

Najzdraveje namizno vino je
Kraški Žeran
Edina izključna zaloga
GIOV. SIVITZ
ulica Nicoló Machiavelli št. 30
Telefon 1007.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občinske namene.